

Politiek in Praktijk: gemeenteraadsverkiezingen

Over deze werkvorm

Tijdens deze les gaan leerlingen aan de slag met de gemeenteraadsverkiezingen. Ze starten met een kort filmpje over de gemeenteraad. Dan volgt een werkvorm met pictogrammen die duidelijk maken hoe de gemeente werkt aan de oplossing van een probleem. Daarna volgt de korte quiz waar/niet waar. En je sluit af met de werkvorm 'Stemmen met je voeten'.

Leerdoelen

- De leerlingen kunnen vertellen dat er binnenkort gemeenteraadsverkiezingen zijn.
- De leerlingen kunnen benoemen dat de gemeenteraad beslist over plannen voor de gemeente.
- De leerlingen kunnen enkele voorbeelden benoemen waar de gemeente over beslist.

Duur

50 minuten

Benodigheden

- A3 papier voor elk groepje van 2 leerlingen
- Kaarten van Probleem naar Oplossing (zie pdf van Probleem naar Oplossing)
- Schilderstape
- Groene en rode objecten (mogen ook post-its zijn)
- PowerPoint van Probleem naar Oplossing
- Filmpje over gemeenteraadsverkiezingen: https://www.youtube.com/watch?v=gj10JtCB194&list=PL8yT_kNUNZ6PVficyFffjrnZF9_RvrS9f&index=4

Handleiding

Van Probleem naar Oplossing

1. Vertel dat er op 16 maart weer verkiezingen zijn. Verkiezingen voor de gemeenteraad. Iedereen boven de 18 jaar mag dan stemmen. Jullie dus straks ook! Nederland is een democratie. Het volk is de baas. Het is dus heel belangrijk dat iedereen mee kan doen. Want elke stem telt!
2. Bekijk samen het filmpje. De boodschap van de film is dat de gemeenteraad de baas is in de gemeente. Zij bepalen welke nieuwe regels er komen, en ze controleren de burgemeester en de wethouders. Inwoners mogen kiezen wie er in de gemeenteraad komen.
3. Leg uit dat de gemeente gaat over problemen waar veel mensen in de gemeente mee te maken hebben. Bijvoorbeeld over een gevaarlijke weg, hondenpoep op straat, eenzaamheid of armoede onder burgers. Daarover gaat de volgende opdracht.
4. Vraag aan de klas: welk groot probleem is er in jullie gemeente? Bespreek heel kort twee problemen. Het moet wel een probleem zijn dat de gemeenteraad kan oplossen.
5. Deel de leerlingen in groepjes van twee in. Geef elk groepje een A3. Zeg tegen de klas: 'Schrijf het grootste probleem in jullie gemeente op. Je mag er ook een tekening bij maken. Bijvoorbeeld als het gaat om een leegstaand gebouw waar jullie een oplossing voor hebben.' Geef de leerlingen hiervoor 10 minuten. Loop langs om de groepjes te helpen.
6. Laat alle groepjes vertellen wat hun probleem is. 'Hebben de groepjes ook een oplossing voor het probleem? Denken jullie dat de gemeenteraad iets aan dit probleem kan doen?'
7. Wat gebeurt er in het echt als er in de gemeente een probleem is? Dat kun je zien door het volgende voorbeeld.
8. (DIA 3) Het voorbeeld gaat over een gevaarlijk kruispunt waar veel ongelukken gebeuren. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat dit probleem wordt opgelost?
9. Gebruik de PowerPoint om het probleem te laten zien.
10. Geef een leerling de kaart met daarop de eerste stap: 'Er is een probleem'. Geef een

andere leerling de kaart met de laatste stap: 'Het probleem is opgelost'.

11. Laat deze twee leerlingen naar voren komen, zij staan voor de groep en laten hun kaart duidelijk zien. Hoe zorgt de gemeente nu dat een probleem wordt opgelost, welke stappen zitten er tussen probleem en oplossing?
12. Geef de overige vier kaarten aan vier andere leerlingen. Ook zij mogen voor de groep komen staan.
13. Vraag daarna een leerling naar voren te komen om de stappen (en dus de leerlingen) op de juiste volgorde te zetten.
14. Vraag de groep of de volgorde nu goed is. Zo nee, wat moet er nog veranderen?
15. Vraag wie aan de hand van deze pictogrammen het hele verhaal kan vertellen. Kies een leerling die dit wil doen. Als geen van de leerlingen het verhaal kan vertellen, geef je zelf de toelichting bij de pictogrammen. Zie hieronder. Gebruik daarvoor dia 4 t/m 9.

Quiz

16. Doe de quiz 'waar of niet waar' met de groep. Geef alle leerlingen iets roods en iets groens leerlingen steken iets roods omhoog als ze denken dat de uitspraak niet waar is, en iets groens als ze denken dat de uitspraak wel waar is.
17. (dia 10 t/m 21) Laat steeds de volgende dia op de PowerPoint zien en lees de stelling voor. De

leerlingen steken de kaart naar keuze in de lucht. Als je nog een keer klikt, verschijnt het goede antwoord op de PowerPoint.

Tip: Maak geen wedstrijd van deze werkvorm. Het is belangrijker om mee te doen en om wat te leren, dan om te winnen.

Stemmen met je voeten

18. (dia 22) Trek een fysieke lijn in het midden van de ruimte, bijvoorbeeld met schilderstape.
19. Vertel de klas: jullie gaan nu je mening geven over een aantal onderwerpen uit de gemeente. Dat doen jullie door op te staan en naar een kant in de zaal te lopen. Oftewel: jullie gaan stemmen met je voeten.
20. (dia 23 - 31) Laat de leerlingen met de PowerPoint één voor één stellingen zien. Kies ongeveer 5 stellingen uit die je behandelt. (Is er een StemWijzer in de gemeente van de school? Kies daar dan eventueel geschiktere stellingen uit en voeg die zelf toe aan de PowerPoint.)
21. Na elke stelling vraagt je de leerlingen om te kiezen: eens of oneens. Je kunt na elke stelling één of twee leerlingen vragen om een korte toelichting te geven op hun keuze.

Toelichting van probleem tot oplossing

1. Er is een probleem in de gemeente. Er is een gevaarlijk kruispunt. Er ligt zelfs een fietser in het ziekenhuis omdat hij werd aangereden.
2. De wethouder gaat eerst kijken bij het kruispunt, zodat ze weet waar het probleem zich afspeelt. Daarna bedenkt ze een idee. Zij wil dat er een rotonde komt in plaats van een kruispunt omdat een rotonde veiliger is. Ze vraagt haar ambtenaren om dit idee op te schrijven in een plan.
3. De gemeenteraad gaat praten over het plan. Ze kunnen vóór het plan stemmen en ze kunnen tégen het plan stemmen. Maar ze mogen het plan ook veranderen.
Bijvoorbeeld: Ze willen dat fietsers voorrang krijgen op de rotonde. De wethouder moet dit nu aanpassen.
4. Is de meerderheid van de gemeenteraad voor het plan? Dan zet de burgemeester zijn handtekening onder het plan.
5. De wethouder geeft de opdracht om de rotonde te maken.
6. Na een jaar wordt duidelijk of de rotonde werkt. Zijn er minder ongelukken? Dan heeft de gemeente haar werk goed gedaan!

Quiz: Waar of niet waar?

1. De gemeenteraad regelt dat het vuilnis wordt opgehaald.
Waar, de gemeenteraad bepaalt hoe vaak de vuilnismen langskomt.
2. De gemeenteraad zorgt dat er huishoudelijke hulp is.
Waar, de gemeenteraad moet er voor zorgen dat de huishoudelijke hulp goed geregeld is en dat mensen hulp krijgen die dat nodig hebben.
3. De gemeenteraad bepaalt of het leger wordt ingezet bij een oorlog.
Niet waar, de gemeenteraad beslist niet over het leger, dat doet de landelijke overheid.
4. De gemeenteraad bepaalt tot hoe laat cafés open mogen zijn.
Waar, in sommige gemeentes moeten alle cafés om 01.00 uur dicht, in andere gemeentes mogen cafés in het weekend langer open blijven.
5. De gemeenteraad zorgt dat er dagbesteding is.
Waar, de gemeente regelt dat mensen naar de dagbesteding kunnen. (Wmo = Wet maatschappelijke ondersteuning)
6. De gemeenteraad zorgt voor stoplichten en fietspaden.
Waar, de gemeente moet zorgen voor veiligheid in de gemeente. Fietspaden en stoplichten horen daar ook bij.
7. De gemeenteraad zorgt voor nieuwe snelwegen.
Niet waar, snelwegen lopen door heel Nederland en horen niet bij één gemeente. Daarom bepaalt de landelijke overheid waar nieuwe snelwegen komen.
8. De burgemeester is de baas in de gemeente.
Niet waar, de burgemeester zit de vergadering voor, maar hij neemt niet de beslissingen.
9. De gemeenteraad is de baas in de gemeente.
Waar, alle plannen van de burgemeester en de wethouders moeten worden goedgekeurd door de gemeenteraad. Zij zijn dus de baas.
10. Op 16 maart kiezen we een burgemeester.
Niet waar, we stemmen op de gemeenteraad.
11. Op 16 maart kiezen we de gemeenteraad.
Waar.

Stellingen Stemmen met je voeten

De algemene stellingen (als er geen StemWijzer is)

1. Onze gemeente moet in lege gebouwen vluchtelingen uit Oekraïne opvangen.
2. De winkels moeten op zondag open mogen.
3. Onze gemeente moet meer opdrachten geven aan bedrijven waar mensen met een beperking werken.
4. Onze gemeente moet de hondenbelasting afschaffen.
5. Er moeten meer beveiligingscamera's op straat komen.
6. Kantoren moeten worden omgebouwd tot woningen.
7. Als je een uitkering hebt, moet je vrijwilligerswerk doen voor de gemeente.
8. Onze gemeente moet coffeeshops sluiten.
9. Onze gemeente moet zelf afval scheiden, zodat mensen dat niet zelf hoeven te doen.
10. Er moet in onze gemeente een jongerenraad komen.

Tip: op de website stem.prodemos.nl staan korte filmpjes bij het onderdeel 'Wat vind jij?' die ook gebruikt kunnen worden bij dit onderdeel.